

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VI.

V Ljubljani, dne 31. julija 1930.

31. števil.

Pred vseslovanskim gasilskim kongresom v Ljubljani od 1. - 4. avgusta

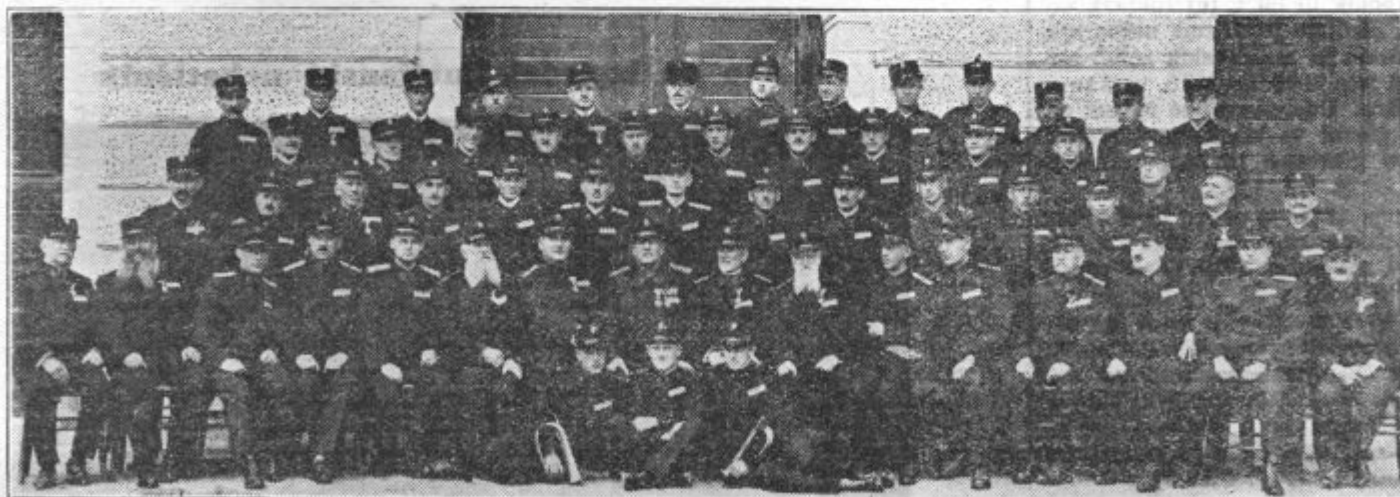
Adolf L. Seidl
starosta Slovanske gasilske zveze

Josip Turk
starosta Jugoslovanske gasilske zveze

Rihard Engelsberger
podstarosta Jugoslovanske gasil. zveze

Zgornja slika: Članstvo prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani ob šestdesetletnici društvenega obstoja.

Spodnja slika: Najstarejši člani Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani; vsi trije so že nad 50 let aktivni člani društva. Od leve proti desni: Perme Ivan, Medic Franjo in Lapajner Josip.

Mariborski škof dr. Andrej Karlin — zlatomašnik

Minulo nedeljo je poteklo 50 let, kar je bil v mašnika posvečen lavantinski knezoškof dr. Andrej Karlin. Mariborčani so mu ob tej priliki na predvečer priredili prisrčno podoknico; preko 80 pevcev mariborskih pevskih društev mu je zapelo par pesmi. V nedeljo zjutraj pa je ob prisotnosti raznih škofov in drugih dostojanstvenikov daroval v mariborski stolnici slovesno zlato mašo.

Vladika dr. Andrej Karlin je bil rojen 15. novembra 1857 v Stari Loki na Gorenjskem, kjer je obiskoval ljudsko šolo, od leta 1868. naprej do 1876. pa gimnazijo v Ljubljani, kjer je tudi vstopil v bogoslovje. V duhovnika ga je 28. julija 1880. posvetil takratni ljubljanski škof dr. Janez Pogačar. Karlin je bil kaplan v Smledniku (1880.—1883.) in šenčurju pri Kranju (1883.—1885.), mestni kaplan in katehet pri Sv. Jakobu v Ljubljani (1885.—1890.), nato je bil pozvan na pravne študije v zavod Dell'Anima v Rimu, kjer je ostal do leta 1892. Takrat je bil imenovan za prefekta v ljubljanskem Alojzijevešču in istočasno je bil profesor veronauka na I. drž. gimnaziji v Ljubljani do l. 1900. To leto je postal stolni kanonik in bil v tej funkciji do 18. marca 1911. Medtem je bil tudi nadzornik verouka na ljudskih in meščanskih šolah ter učiteljščih in od leta 1905. do 1910. tudi ravnatelj Alojzijevešča. Udeleževal se je tudi na polju cerkvene glasbe in bil glavni urednik odlične cerkvene glasbene revije »Cerkveni glasbenik«.

Dne 6. februarja 1911. je postal škof Tržaško-koperske škofije in 19. marca 1911 kot tak posvečen. Dne 4. novembra 1919. ga je papež na pritisk tržaške mafije, ki je prirejala neprestane sramotne demonstracije proti slovenskemu vladiki, razrešil škofovskih dolžnosti. Še celo leto dni je kremeniti narodnjak dr. Karlin vztrajal na svojem mestu in kljuboval laškemu nacijonalizmu, pred katerim se je uklonila celo sveta stolica. Nato pa je nastopil pot — begunca.

Dne 6. decembra 1919. je postal titularni škof temišinski in je vršil to funkcijo s sedežem v St. Vidu nad Ljubljano do 5. julija 1923., kjer je bil istočasno tudi ravnatelj knezoškofijskega zavoda Sv. Stanislava. Z navedenim dnem pa je bil imenovan za škofa lavantinskega in je to mesto nastopil 18. julija 1923., slovesno vstoličen pa je bil 29. julija istega leta, torej pred točno 7. leti.

Politično se jubilat ni udeleževal. Dne 19. maja 1917. je bil »ad personam« pozvan v gosposko zbornico na Dunaju, 25. julija 1918. pa je dobil naslov »tajnega cesarskega svetnika«. V Jugoslaviji je dobil zaradi zaslug za pospeševanje prosvete red Sv. Save I. stopnje.

Novi generalni direktor drž. železnic v Ljubljani

Prošlo soboto je prispel v Ljubljano novi generalni direktor državnih železnic inž. g. Dimitrije Šreplovič, dosedanji referent gradbenega oddelka žel. ministrstva. Udeležil se je konference, ki se je vršila na železniški direkciji o vprašanju preureditve ljubljanskega glavnega kolodvora. Naša slika kaže g. generalnega direktorja ob izstopu iz vagona na ljubljanskem kolodvoru.

Slavku Masterlu v spomin

Prošli četrtek je v Splitu po kratki in težki bolezni preminul Slavko Masterl iz Stražišča. Pokojnik je bil rojen 5. januarja 1907 v Stražišču kot sin ugledne rodbine Masterl. Po dovršeni ljudski šoli je studiral najprej realko. Po nižji realki je vstopil v trgovsko šolo ter se po dovršitvi te posvetil doma žimarski industriji. Od otroških let je bil član Sokola. V gorenjski sokolski župi je postal prednjak-vaditelj, sokolsko društvo v Stražišču pa ga je izvolilo za svojega načelnika. Ves svoj prosti čas je posvečal Sokolu in se je mnogo udeleževal tudi na prosvetnem polju. Lani je odslužil vojake v Sarajevu, kjer je z dobrim

uspehom dovršil oficirsko šolo. Letos 1. julija je bil poklican na orožne vaje v Sinj, kjer je

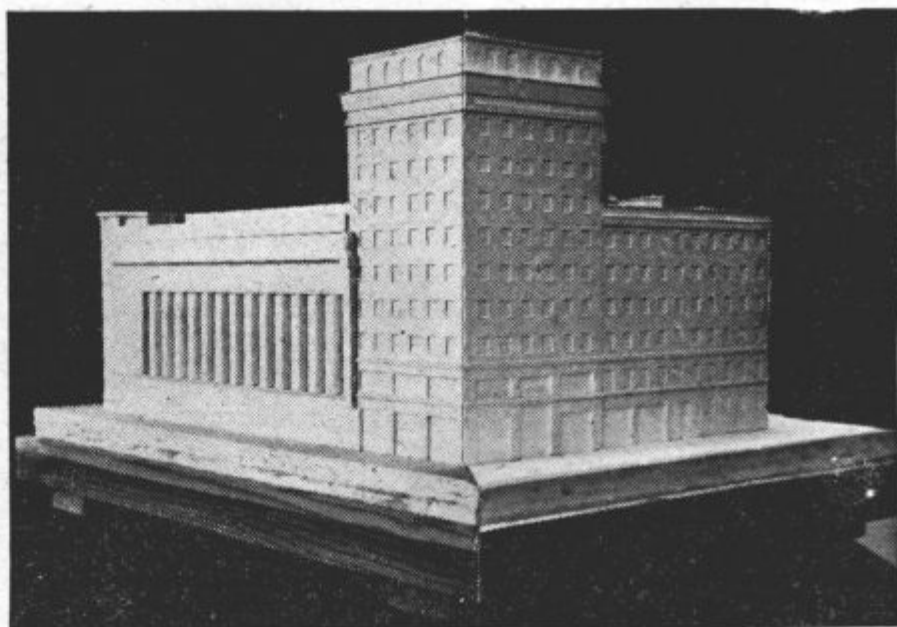
zbolel na griži. Prepeljali so ga v splitsko bolnico, kjer je podlegel zavrtni bolezni.

Najstarejša mladoporočenca v dravski banovini

sta Matevž Pečoler, najemnik v Vrham pri Slovenjgradcu, in njegova nevesta Liza. — Poročila sta se pred kratkim. Ženin je star 76, nevesta pa 74 let, torej oba skupno ravno 150 let. — Bilo srečno!

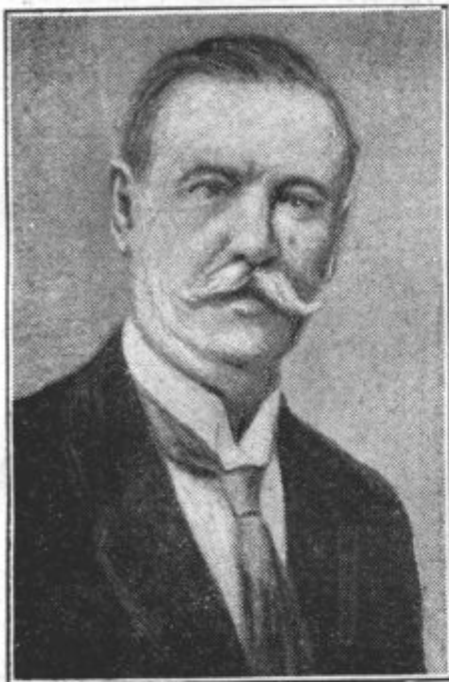
Kako bo izgledal ljubljanski nebotičnik

Model nove palače, ki jo bo sezidal »Pokojninski zavod za zasebne nameščence« v Ljubljani poleg palače Ljubljanske kreditne banke (na modelu na levi) na ogalu Dunajske ceste in Gajeve ulice. Nova palača bo imela v ogal-

nem traku osem nadstropij, v Gajevi ulici pa pet in bo najvišja hišna zgradba v Jugoslaviji. Idejo za ljubljanski »nebotičnik« je dal naš mojster arhitekt Plečnik, načrte pa je izdelal zavodov arhitekt g. Šubic.

† Marko Trifković

26. julija ob osmih je umrl v svojem stanovanju v Beogradu bivši predsednik vlade, dolgoletni minister, politik in predsednik Narodne skupščine g. Marko Trifković.

Pokojnik ni bil dolgo bolan, pred nekaj dnevi je bil še na letovišču na svojem posestvu v Umki, kjer ga je zadela srčna kap.

Pokojni Marko Trifković se je rodil 6. septembra 1864 v Beogradu, kjer je posejal osnovno šolo in dovršil gimnazijo ter pravno fakulteto. Leta 1887. je bil imenovan za uradnika pri beograjskem sodišču I. stopnje, pozneje pa je študiral leto dni na univerzi v Berlinu ter je nato nadaljeval svoje študije v Zürichu. Po povratku iz Zürichja je postal preiskovalni sodnik v Kragujevcu, kjer je bil izvoljen tudi za predsednika občine kar je ostal do ukinitve ustave leta 1888. Kasneje je bil zopet sodnik v Šabcu, Kruševcu in Valjevu, upravnik kaznilnice v Beogradu, okrožni načelnik v Kruševcu, inspektor in načelnik ministrstva za kmetijstvo. Za narodnega poslanca je bil izvoljen prvič leta 1906 ter je bil pozneje neprestano voljen v Narodno skupščino, katere članje bil vse do 6. januarja 1929.

Prvič je stopil v vlado leta 1906. kot minister pravde v kabinetu Nikole Pašića. Leta 1911. je postal notranji minister v vladi dr. Milovana Milovaića po njegovi smrti pa je postal meseca junija 1912. predsednik vlade in notranji minister. Ob koncu l. 1918. je Trifković postal notranji minister v vladi Nikole Pašića. Kasneje je bil minister pravde v vladi Stjepana Protića, nato notranji minister v isti vladi in zatem minister pravde v vladi dr. Vesnića. V novi vladi N. Pašića je bil minister pravde in zastopnik ministrstva za ustavotvorno skupščino ter izenačenje zakonov, končno pa v vodilni vladi Nikole Pašića minister brez portfelja.

Zadnji Narodni skupščini je bil od vseh strank čislani predsednik.

V političnem življenju je Marko Trifković igral ves čas zelo važno vodilno vlogo, zlasti v bivši narodno-radikalni stranki, v kateri je bil intimen drug Nikole Pašića. Sodeloval je skoro pri vseh važnih zgodovinskih dogodkih naše kraljevine v zadnjih desetletjih. V političnem in sploh javnem življenju je užival splošen ugled in simpatije, kakor le malo kateri politik. Pridobil si jih je v enaki meri s svojimi izrednimi sposobnostmi kakor s svojo koncilijantnostjo in osebno ljubeznivostjo. Jugoslavija je izgubila z njim zopet enega svojih velikih mož.

Malonedeljski starci

Če smemo verjeti malonedeljskim starcem, je Mala Nedelja nad Ljutomerom najzdravejši kraj v Sloveniji. Čeprav nismo utegnili vseh

tija Onišak (1850.), Ivan Ivanjšič (1845.), Anton Spindler, oče finančnega nadsvetnika Martina Spindlerja, (1844.), Jurij Tašner, oče

obvestiti, se je vendarle zbralo pri farovžu 17 stark in starcev, starih od 80 do 92 let, katerih skupna starost znaša 1419 let. Za »Jutro« in »Domovino« se damo z veseljem fotografirati, so rekli. Škoda, da ni mogoče vseh obvestiti, ker bi nas bilo potem prav gotovo še enkrat toliko.

Zgoraj od leve proti desni stoji: Jože Lupša, stric bivšega siamskega državnega svetnika inž. Ferda Lupše, (rojen l. 1850.), Franc Kšela (l. 1845.), Jakob Korošak (1846.), Ma-

referenta v pravosodnem ministrstvu Jožeta Tašnerja, (1846.).

Spodaj v drugi vrsti sede: Ana Verzelj (1843.), Marija Potočnik (1847.), Zefa Ferenc (1848.), Tomaž Slana (1838.), Ana Ritonja (1848.), Katarina Fras (1845.), Liza Kajnih (1850.).

Na obeh straneh sedita Katarina Ivanjšič, žena Ivana Ivanjšiča, (1849.) in Marija Rakuša (1849.).

Na preprogi leži Anton Šek (1848.).

Požrtvovalni hrastniški sportniki

Naši rudarski fantje v Hrastniku so se združili, hoteč si ustanoviti sportni klub pod imenom »Rudar«. Zbral se je pripravljalni odbor, ki si je oskrbel prostor za igrišče, pri katerem bo pa treba še mnogo dela. Slika nam kaže požrtvovalnost sportnikov, ki bi radi uredili

prostor, a ker nimajo denarja, da bi plačali potrebne delavce, se sami zberejo po končanem delu pri rudniku na bodočem igrišču in delo se prične. Tu se vidi njih požrtvovalnost, ko po trudapolnem 8-urnem delu primejo zopet za krampe, pa znova delajo do noči.

Maske za mirno poljsko delo

Nekatera sovjetska državna veleposestva so uvedla maske, ki ščitijo delavke proti škodljivemu učinku cvetnega prahu na dihalne orga-

ne. Nekoliko toplo mora biti grabljicam pod to tesno čelado.

Pogled na mesto Amalfi pri Napolju

Velik potres v južni Italiji

Grozno razdejanje v mestu Melfiju

Slika nam prikazuje razdejano hišo iz Mefija, ki leži v središču potresnega ozemlja in ki je bilo najbolj prizadeto.

Slika levo: Porušena hiša v Via Casanova v Napolju. Pročelje hiše je skoro dobesedno odtrgano. Več prebivalcev je bilo ubitih in težko ranjenih. Kakor na tej hiši, tako so ostala na mnogih drugih spodnja nadstropja skoraj nedotaknjena.

Na begu pred potresom

Prebivalstvo starega mesta v Napolju beži v paničnem strahu iz hiš na prosto. V splošni zmedbi, ki so jo še povečali drveči avtomobili in vozovi, je bilo deloma ubitih, deloma močno poškodovanih preko 20 oseb.

Strahotna slika s pokopališča v Melfiju

Slika levo: Med križi starih grobov leži dolga vrsta žrtev zadnje katastrofe in čaka pokopa. Desno spredaj leži na nosilnici komaj prinešen mrlič, višje pa je videti že par krst, pripravljenih za pokop ponesrečencev.